

**“MILLIY IQTISODIYOTNI JADAL
RIVOJLANTIRISH VA YUQORI O‘SISH
SUR‘ATLARINI TA‘MINLASH:
MUAMMOLAR VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI**

Respublika ilmiy-amaliy anjumani

**Республиканская научно-практическая
конференция на тему
«ОБЕСПЕЧЕНИЕ УСКОРЕННОГО
РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
ЭКОНОМИКИ И ВЫСОКИХ ТЕМПОВ
РОСТА: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ»**

2023 yil 5 may

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI
BUXGALTERIYA HISOBI VA STATISTIKA KAFEDRASI**

**“MILLIY IQTISODIYOTNI JADAL
RIVOJLANTIRISH VA YUQORI O‘SISH
SUR‘ATLARINI TA‘MINLASH:
MUAMMOLAR VA YECHIMLAR”
mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy
konferensiyasi
5-may 2023-yil**

**Республиканская научно-практическая
конференция на тему**

**«ОБЕСПЕЧЕНИЕ УСКОРЕННОГО
РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
ЭКОНОМИКИ И ВЫСОКИХ ТЕМПОВ
РОСТА: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ»
5 май 2023 год**

“Миллий иқтисодиётни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъминлаш: муаммолар ва ечимлар” мавзусидаги Республика илмий-амалий конференциясининг

Дастурий кўмита таркиби:

Ф.И.О.	Илмий даражаси ва унвони	Лавозими
О.Х.Хамидов	и.ф.д., проф.	Ректор
Т.Ҳ.Расулов	ф-м.ф.доктори (DSc), проф.	Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор
Б.Н.Наврўз-Зода	и.ф.д., проф.	Маркетинг ва менежмент кафедраси профессори
А.Т.Жўраев	и.ф.н.доц.	Халқаро ҳамкорлик бўйича проректор
Д.Ш.Явмутов	и.ф.н.доц.	Иқтисодиёт ва туризм факультети декани
Н.С.Ибрагимов	и.ф.д., доц.	Туризм ва меҳмонхона хўжалиги кафедраси
А.Ж.Абдуллаев	и.ф.ф.д. (PhD), проф.	Иқтисодиёт кафедраси мудири
З.С.Нуров	и.ф.ф.д. (PhD), доц.	Таълим сифатини назорат қилиш бўлими бошлиғи

Ташкилий кўмита таркиби:

Ф.И.О.	Илмий даражаси ва унвони	Лавозими
Т.Ҳ.Расулов	ф-м.ф.доктори (DSc), проф.	Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор
Д.Ш.Явмутов	и.ф.н.доц.	Иқтисодиёт ва туризм факультети декани
Ю.У.Суннатов	и.ф.ф.д. (PhD)	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси мудири
Н.Ҳ.Кулиев	и.ф.н.доц.	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
Б.С.Исомов	и.ф.ф.д. (PhD), доц.	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
С.О.Хомидов	и.ф.ф.д. (PhD), доц.	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
А.А.Қодиров	и.ф.ф.д. (PhD)	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси в.б. доценти
М.Ҳ.Ўроқова	-доцент	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
А.У.Курбонов	-	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси ўқитувчиси
М.С.Арипова	-	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси ўқитувчиси
Ш.Б.Маликова	-	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси ўқитувчиси

Масъул муҳаррир: Б.С. Исомов Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти

mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi

	K.Metelka	Turistik destinatsiya – inson sayohat qiluvchi “geografik joy”, “turistik bozorning hududi”.
	S.Medlik	Turistik destinatsiya – turistlar tomonidan tashrif buyuriladigan jalb etuvchanlik xususiyati, turistik xizmatlar ko‘rsatish infratuzilmasi va geografik jihatdan borish chegaralanmaganlik kabi asosiy omil belgilariga ega bo‘lgan hudud.
	R.Meytlend	Turistik destinatsiya – turistlar tashrif buyuruvchi geografik chegaralarga ega bo‘lgan alohida hudud.
Marketing-boshqaruviga yo‘naltirilgan konseptual yondashuv	F.Kotler, J.Bouen, J.Meykenz	Turistik destinatsiya – ko‘p bosqichli tarkibiy tuzilish: asosiy, yondosh va qo‘shimcha tuzilishga ega bo‘lgan moddiy yoki nomoddiy elementlardan tashkil topgan turistik mahsulot.
	D.Buxalis	Turistik destinatsiya bu – iste’molchiga umumlashgan tajribani o‘zlashtirish imkonini beruvchi turistik mahsulot.
Mijozga yo‘naltirilgan konseptual yondashuv	J.Moysander, A.Valtonen	Turistik destinatsiya imij, joy, xizmatlar va mehmondo‘stlik sohasi kabi mijozga yo‘naltirilgan kengaytirilgan turistik mahsulotni ifodalovchi xizmatlar tizimi. Unda mijoz, bir tomondan, tadbirlarda ishtirok etuvchi nafaol istemolchi sifatida, ikkinchi tomondan, turistik mahsulotni iste’mol qilish uchun iqtisodiy jihatdan optimal qaror qabul qiluvchi faol subyekt sifatida qaraladi.
Ijtimoiy-madaniy konseptual yondashuv	J.Dyumazedye	Turistik destinatsiya – jamiyatdagi ne‘mat hisoblanib, “ishlab chiqarish” iqtisodiyoti o‘rniga “xizmatlar” iqtisodiyotining kelishi bilan rivojlanuvchi muhit.
	N.Kolodiy	Turistik destinatsiya xizmatlar sohasining asosiy institutlari (universitetlar, axborot, fan, madaniyat, tibbiyot) ishtirokida nazariy va amaliy jihatdan shakllanuvchi qadriyatlar va tajribalar o‘rganiladigan joy.
	J.Urri	Turistik destinatsiya – global bozorda raqobat muhitida foydalaniluvchi, turist tomonidan tanlanadigan va uning xoxish istaklari doirasida foydalaniladigan turistik mahsulot.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.1. Adilova Z.D., Aliyeva M.T., Norchayev A.N., Xursandov K.M. Turizm menejmenti: O‘quv qo‘llanma. -T.: TDIU, 2011. -116 b.
- 1.2. Bertalanffy, Ludwig Von. (1968). General System Theory: Foundations, Development, Applications. New York: George Braziller.
- 1.3. Boltabayev M.R., Tuxliyev I.S. Turizm: nazariya va amaliyot. – T.: «Fan va texnologiya», 2018, - 400 b.
- 1.4. Davidson R., Maitland R. Tourism destinations / R. Davidson, R.Maitland. – London: Hodder & Stoughton, 1997. – P.4.
- 1.5. Pine, J. and Gilmore, J. (1999). The Experience Economy, Harvard Business School Press, Boston.

**TURIZM XIZMATLAR BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA
MARKETING STRATEGIYALARI**

Qodirov Azizjon Anvarovich
Buxoro davlat universiteti
Buxgalteriya hisobi va statistika kafedrasi
katta o‘qituvchisi (PhD)
azizqodir@mail.ru
914407343

Annotatsiya

Ushbu maqolada turistlarga respublikamizning mavjud har bir hududining turistik salohiyati to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni yetkazish zarurati, ichki turizmni hamda mamlakat hududlaridagi madaniy

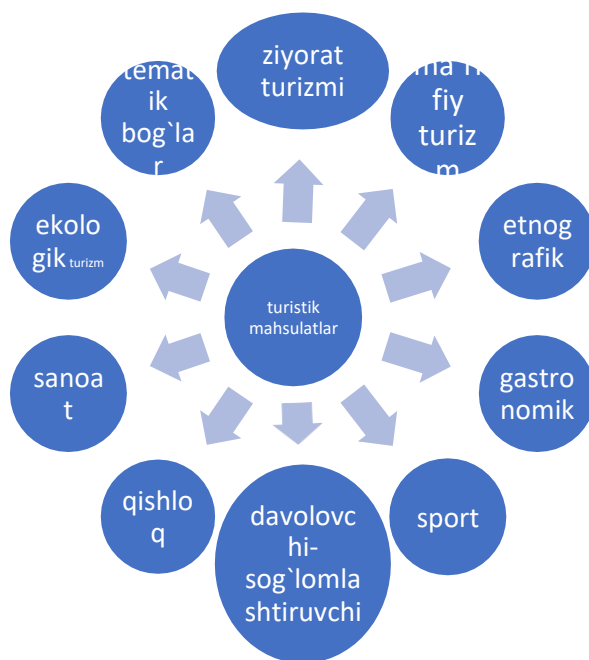
meros obyektlarining va ziyoratgohlarni o‘ziga xosliklarini targ‘ib qilish bo‘yicha marketing komponentlari sekin va aniq natija ketiradigan strategiyalar ishlab chiqish targ‘iboti to‘g‘risida.

Kalit so‘zlar: Xizmatlar, turizm, xizmatlar sohasi, sayyohlik xizmatlari, turistik xizmat, joylashtirish vositalari

Respublikamiz turizm salohiyatini yuqori darajaga ko‘tarish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Turizm sohasida faoliyat yuritayotgan xususiy sektor faoliyatini rivojlantirish uchun qulay shart sariotlar yaratish, turizm mahsulotlarini dunyo bozorida faol va kompeleks ravishda targ‘ib qilishdir. Turizm sub`ektlari faoliyati uchun qulay shart-sharoitlarini shakllantirish, turizmni rivojlantirishdagi barcha to‘siq va g‘ovlarga barham berish maqsadida, viza va ro‘yxatdan o‘tkazish tartibini, passport va bojxona nazoratini soddalashtirish hamda 2018 yildan boshlab elektron vizalar berish tizimi joriy etildi. Shuningdek, joylashtirish vositalari va infratuzilma obyektlari, ayniqsa turizm mavsumida mehmonxonalar etishmasligi, turli transportlarida yo‘lovchilarni tashish tizimining etarli darajada muvofiqlashtirilmaganligi, transport logistikasini rivojlantirish, ichki va tashqi yo‘nalishlarni kengaytirish, transport xizmatlari sifatini oshirish kerak.

O‘zbekistonga tashrif buyurgan Markaziy Osiyo xalqlari joylashtirish xizmatining GestHouse xizmatlaridan 4 %ni, 3 yoki 4 yulduzmi mehmonxonalardan 15% foydalanishni afzal bilishadi. Evropa davlatlari xalqlari joylashtirish xizmatining GestHouse xizmatlaridan 4 % ni, 3 yoki 4 yulduzmi mehmonxonalardan 75% foydalanishni afzal bilishadi. Budan ko‘rinib turibdiki, turistik xizmatlar turi ni har biri o‘z istemolchisiga ega va bu xizmatlarni taklif etish uchun turistik tashkilotlar o‘rtasidagi raqobatni kuchaytirish kerak. Raqobatning istemolchi segmenti va tovarlar assortimentining bozor ko‘rinishi ,sifati ,xavfsizligi turistik xizmatlarni hamyonbopligiga urgu beriladi. Yuqorida sanab o‘tilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish:

turoperatorlar hamda turizm sohasining boshqa subyektlari sonini oshirish evaziga xalqaro standartlarga mos turizm infratuzilmasini rivojlantirish, shuningdek turistik xizmatlar turini ko‘paytirish kerak.

1.1.-rasm. manba: muallif ishlanmasi

Marketing strategiyalaridan foydalanilgan holda turistlarni qiziqishlar, zamon talabiga mos holda segmentlash . Respublikamizda turizmni rivozlantririshning yangi usullarni topish, turistik korxonalarining integratsiyalashuvi va ularning raqobatbardoshligini oshirish, barqaror infratuzilmalarni shakllantirish muammolarni o‘rganish, ularni ilmiy tahlil qilish, bu borada to‘plangan bilim va tajribalar asosida qo‘yilgan va vazifalarni hal qilishga doir ilmiy takliflar kiritish ahamiyat kasb etdi. Turistik mahsulotlari, shu jumladan mamlakat hududlarida va klasterlarni yaratish orqali hamda turizmning istiqbolli turlari (ziyosat, marifiy, ekologik, etnografik, gastronomik, sport, davolovchi-sog‘lomashtiruvchi, qishloq, sanoat, ishbilarmonlik va boshqalarni) hisobga olgan holda, yangi turizm dasturlarini ishlab chiqish; Sog‘lom

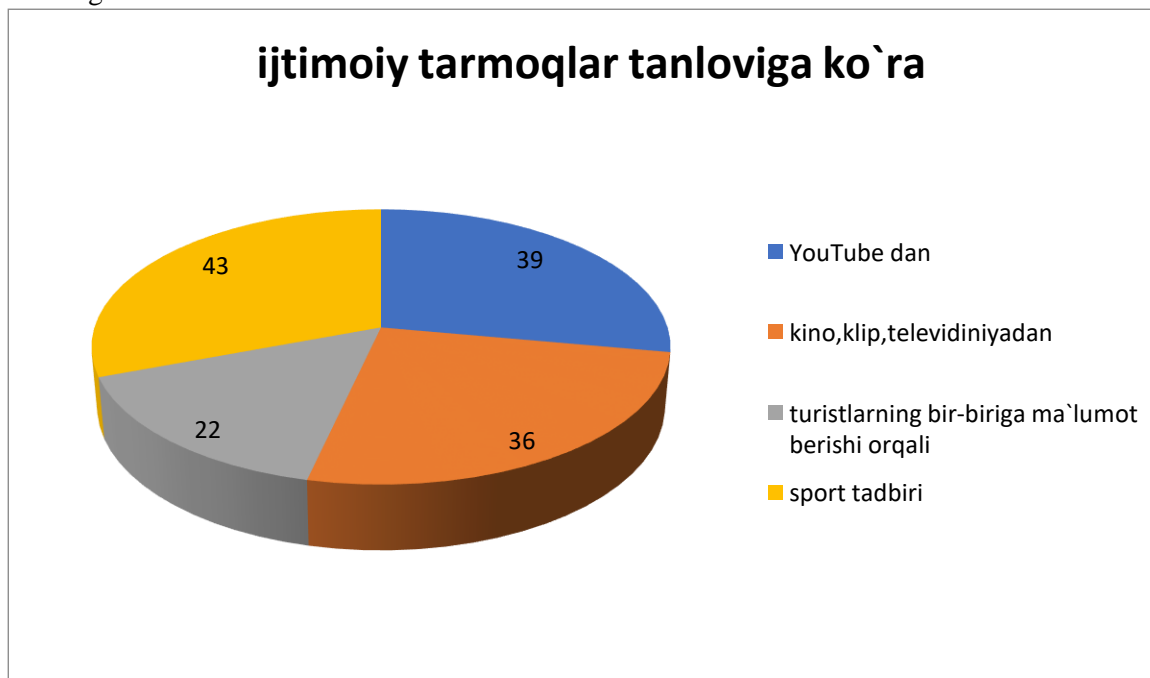
turmush tarziga bo'lgan qiziqish kuchayadi: kelgusi yilda sog'liqni saqlash safarlariga hozirgi kunga nisbatan deyarli ikki barobar ko'proq osadi. (agar 2020da har o'ninchi insondan biri bu sayyohatdan foydalangan bo'lsa, keyin 2021da deyarli har beshinchi inson bu xizmatlardan foydalanadi). Sayohatchilar uchun qiziqarli bo'lgan boshqa dam olish turlari orasida qo'shimcha xizmatlarning Spa , velosipedda yurishlar, suv sporti, detoks sayohatlari, yoga sayohati, chopish va meditatsiya. Bunday safarlarning mashhurligi odamlarning moddiy narsalarga intilish emas, balki yangi his-tuyg'ularga ega bo'lish istagi bilan izohlanadi.

2018-2019da televizion dasturlar, filmlar, sport tadbirlari va ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar tanlovga tobora ko'proq ta'sir ko'rsatyapdi. YouTube-da bloglar yoki videolardan sayohat qilish g'oyalari sayohatchilarning 39 % qismini oladi va televizorda, kino yoki musiqa klipida ko'rilgan narsalar 36% ga ta'sir qiladi. Turistlarning 22 % keng miqyosli sport tadbiriga boradi-ularning 43 foizi .bu yo'nalishda insonlar mashhur filmlar suratga olingan hududlarga sayyohatlar uyushtiradilar.

Shu miunosabat bilan Ozbekiston hududida klip olish va kino filmlar olish uchun xorij rejessorlarga qiziqarli takliflar bilan chiqish kerak.

Sayyohatchilar milliy festivallarga qiziqishlari ortib bormoqda shuni inobatga olgan holda turli festivallar joriy etish kerak.

1.1-diagramma

Manba: Internet sayt ma'lumotlari muallif tomonidan yigilgan.

Bundan tashqari, 2022-da sayyohlar noyob madaniy tadbirda ishtirok etishni, yangi narsalarni o'rganishni, avtomobil yoki poezdda uzoq safar qilishni va yerning uzoq burchagiga tashrif buyurishni rejalashtirmoqda. Yangi texnologiyalar hududimizdagi turizm xizmatlarini yangi darajaga olib chiqadi, uning natijasida sayohat va uy-joy yo'nalishni tanlash osonroq bo'ladi. Internet Sun'iy aql va raqamli texnologiyalar foydalanuvchilarning sayohatga qanday tayyorgarlik ko'rayotganiga va qanday bo'lishiga ta'sir qiladi. Turistlarning deyarli uchdan bir qismi (29 %) ular uchun sayohat tarixini hisobga olgan holda kompyuter uchun yaqinlashib kelayotgan sayohatni rejalashtirganda qulay ekanligini tan oladi va yarmi haqiqiy inson yoki kompyuter bilan muloqot qilish muhim emas-eng muhimi, ularning savollariga javob berishida deb hisoblashadi. 64 % rezervasiyondan oldin turar-joy ob'ektiga virtual sayohat qilishni xohlaydi va 50 %, ular uchun maxsus tanlangan sayohatni tashkil qilish bo'yicha takliflar rezervasyon qilishga undashadi, deb hisoblaydi. 2018da texnologiya tanlovlarni yanada osonlashtiradi, bu esa mehmonlarning safardan taassurotlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ozbekistonda festivallar.forumlar soni 30 dan ortiq. Turizm xizmatlar bozorini raqobatbardoshlikni oshirishdan maqsad turistik turlar yangicha xizmat turlarini joriy etish kerak.

- tovar va xizmatlarning turlari ko'payishi;
- Mamlakatda ko'rgazmali festivallarni tashkil etilishi;
- Milliy taomlar festivali;
- biznes forumlar tashkil etilishi

Mamlakatda turizmni rivojlantirishga tasir	soni	Tashrif buyuruvchilar soni(mamlakatlar)
Forumlar	100	
Ko‘rgazma va konferensiyalar	100 dan ziyod	
Festvallar	50	

manba: statistik ma‘lumotlar bo‘yicha muallif ishlanmasi

Hududda turizm rivojlanishiga tasir etuvchi yana bir muhim jihati navigatsiyasining yagona unifikatsiyalashtirilgan tizimini joriy etish va rivojlantirish, hudud ko‘chalarida, turizm namoyishi obyektini hisoblangan bino va inshootlar ichida, transport vositalari va tarmoqlarida hamda avtomobil yo‘llarida turizm navigatsiyasining unifikatsiyalashtirilgan ko‘rsatkichlarini o‘rnatish kerak. Turizm xizmatlar bozorida rejalashtirilgan turlarni tahlil etganda xarajatlar daromad bilan teng bo‘ladi. Yakka tartibdagi turlar tashkil etilganda xarajatlardan daromad yuqori bo‘ladi. Sababi yakka tartibda kelgan sayyoh ehtiyoji cheklanmagan bo‘ladi. Ma‘lum ehtiyojin qo‘shimcha xizmatlarni rejalashtirganda ko‘ra ko‘proq xarid qiladi. Turizm xizmatlarini rivojlantirish hamda raqobatbardoshligini oshirishda bir necha omillar ta‘sir etadi:

1. Sohaning insonlar manfaatini ko‘zlagan holda faoliyat yuritishi;
2. Faoliyati va xizmatlar tarkibini takomillashtirish borish;
3. Turizm xizmatlarini yil davomida harakatini tashkil etish;
4. Narx siyosatining mahalliy sayyohlar va xorijiy sayyohlar uchun arzonlashtirilish;
5. Iste‘molchilar talabiga asosan xizmatlar narxni shakllantirish;

Buxoro hududini xizmat ko‘rsatishiga ko‘ra uchga bolinadi;

1. Ichki turizm (Shofirkon t.Ogirma koli, Karovulbozor Jayron ekomarkazi, Karakol t. Qoraqir)
2. Milliy turizm(gijduvon.Shofirkon.Romitan etti pir ziyoratgohi,Moxixossa sanatoriyasi)
3. Xalqaro turizm (tarixiy obidalari , ziyoratgoh)

Ijtimoiy samaradorligi turizm xizmatlar bozorining xorijdan turistlarni kirib kelishi;

- qo‘shimcha ish o‘rinlarini yaratilishiga,

- xorijiy valyutalarni kirib kelishiga,

- yalpi ichki mahsulotda xizmatlar ulushining oshishiga,

- davlat byudjetining daromadlar qismida turizmning ulushini oshib borishiga va bir qator qulayliklarni yaratilishiga oli keladi.

Hududagi olib borilgan iqtisodiy tahlilda marketing strategiyalar sababi xizmatlar bozori mavsumiylik tayanadi. Shu sababli turistik xizmatlar bozori qisqa muddatli marketing strategiyasidan foydalanadi buni etiroz etsalar ham buni ishimizdagi tahlillarda ko‘rish mumkin. Hududdagi turistik korxonalar marketing strategiyasidan ;

- Yakka tartibda keluvchilar uchun tur marshurlarni yaratish kerak;

- hududning jozibadorligini ochib berishda yangi loyiharani ishlab chiqish kerak;

- Turistik xizmatlar ko‘rsatuvchi tashkilotlar tarkibida tashkil etigan turistik xizmat ko‘rsatuvchi korxonalar birta koorparotsiyaga birlashtirish va umumiy bir brend asosida faoliyat yuritib o‘z brendi ostida suvinerlar ishlab chiqarsa;

- narx siyosatini qayta ko‘rib chiqsin (bunga asosiy xizmatlar narxini pasaytirishi evaziga yangi qo‘shimcha xizmatlarni taklif etsin);

- Oilaviy sayyohatlar va bolalar uchun tur marshurt ishlab chiqsin bu taklif Chiqish turizmini rivojlanishiga olib keladi.

Marketingning ushbu metodlardan foydalanish evaziga xizmatlar bozoridagi ulushini kengaytirishga ega bo‘lardi.

Adabiyotlar ro‘yxati

1. “Turizm to‘g‘risida” O‘zbekiston Respublikasining Qonuni 1999 yil 20 avgust, 830-I-son. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 1999-y., 9-son, 227-modda; O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to‘plami, 2006-y., 14-son, 113-modda; Qonun hujjatlari ma‘lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son.

2. Стандартизация и сертификация в сфере услуг: учебник / под ред. А.В.Ракова. М. : Мастерство, 2002

3. А.У. Aleksandrova “Организация сферы туризма”: учеб. пособие. - СПб

4. O'roqova D.B, Qodirov A. Kichik biznesda innovatsion faoliyat va uni rivojlantirish masalalari// Biznes-ekspert jurnali 2020 1(145)-son, -B. 66-69.
5. O'roqova D.B. Problems and prospects of development of ecological tourism in Uzbekistan// Trans Asian journal of marketing & management research(tajmmr) impact april spl issue 2020, factor:sjif2020=7.209
6. Ўроқова Д.Б. Факторы, влияющие на развитие туризма в Узбекистане// Достижения науки и образования №3(57).2020г <https://cyberleninka.ru/article/n/factory-vliayuschie-na-razvitie-turizma-v-uzbekistane>
7. Qodirov, A. (2021, December). ISSUES OF RATIONAL USE OF ECOLOGICAL TOURISM RESOURCES. In *Archive of Conferences* (pp. 63-64).
8. Qodirov, A. (2020). THEORETICAL BASIS OF ECOLOGICAL TOURISM DEVELOPMENT IN THE SYSTEM OF SOCIO-ECONOMIC RELATIONS. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 1(1).
9. Qodirov, A. (2022). Возможности для развития экотуризма в Бухарской области. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 19(19).
10. Qodirov, A. A. (2021). Problems of assessing the problems and prospects of rational use of ecological tourism resources. *Scientific electronic journal "Logistics and Economics"*, (5), 322-328.

O'ZBEKISTONDA SANATORIYALAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI

Umirov Jasurbek Temirquliyevich

Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrası o'qituvchisi

Buxoro davlat universiteti

Annotatsiya: Maqolada asosan pandemiyadan oldingi va undan keyingi davrda O'zbekistonda sanatoriyalar faoliyatining holati tahlil qilingan. Chunki sanatoriyalar turizmning ajralmas tarmog'i sifatida pandemiya davrida iqtisodiyotning boshqa ko'plab sohalari singari eng ko'p zarar ko'rgan tarmoqlardan biri hisoblanadi. Maqolaning dolzarbligi shundaki mamlakatimizda davolanish va dam oluvchilarning sanatoriyalarga tashrifi turizmga umumiy tashrif buyuruvchilar hisobida asosiy o'rinda turadi. Ushbu maqolada yurtimizda sanatoriyalar faoliyatining iqtisodiy ko'rsatkichlari bayon qilingan, xususan sanatoriyalarga bo'lgan tashriflar va ularning yillar davomida taqqoslama ko'rsatkichlari va joylashtiruv vositalaridagi joylar sonining o'sish ko'rsatkichlari taqqoslangan. Yurtimizda bunday joylarni tashkil qilish bo'yicha amaliy takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: Sanatoriya, kurort, profilaktik tadbir, rekreatsiya, mintaqa, pansionat, bolneologik shifoxonalar, yo'llanma, sog'lomlashtiruvchi turizm.

Dam olish maskani (sanatoriya-kurot)- terapevtik va profilaktik maqsadlarda ishlab chiqilgan va foydalaniladigan, tabiiy shifobaxsh resurslarga, shuningdek ulardan foydalanish uchun zarur bo'lgan binolar, inshootlar va infratuzilma obyektlariga ega bo'lgan hudud. Tabiiy obyektlar va sharoitlarning shifobaxsh xususiyatlari ilmiy tadqiqotlar, ko'p yillik amaliyotlar asosida belgilanadi [9].

Sog'lomlashtirish (dam olish) - maxsus tibbiy yordam, tibbiy nazorat va davolanishga muhtoj bo'lmagan deyarli sog'lom odamlarning kurortlarda va boshqa dam olish joylarida bo'lishidir. Asosiy salomatlik omillari jismoniy tarbiya va sport, yaqin va uzoq masofaga sayohat, tanani chiniqtirish uchun ishlatiladigan tabiiy shifo omillari, shuningdek, madaniy tadbirlar jamlanmasidir. Dam olish maskanlari **sog'lomlashtiruvchi hududlarda** - kasalliklarni davolash va oldini olishni tashkil etish uchun qulay bo'lgan tabiiy shifobaxsh resurslarga ega hududlarda joylashgan bo'ladi. Bunday hududlardan tibbiy va rekreatsion maqsadlarda samarali foydalanish uchun kurort infratuzilmasi bo'lishi kerak.

Sanatoriy-kurort tashkilotlariga kurortlar, sog'lomlashtirish hududlari hududida hamda, ulardan tashqarida joylashgan, tabiiy shifobaxsh omillardan foydalangan holda davolash va sog'lomlashtirish faoliyatini amalga oshiradigan turli mulkchilik shaklidagi va idoraviy mansublikdagi korxonalar, muassasalar, tashkilotlar kiradi.

Bizning mamlakatimizda azaldan insonlarlar dam olishning an'anaviy usullari ya'ni Sanatoriyalar faoliyatidan foydalanib kelishadi, aksariyat insonlarga O'zbekistonda dam olishga qayerlarga borishni xohlashini so'raganingizda shak-shubhasiz sanatoriyalarni misol qilib aytishadi. Albatta bunga sababa yurtimizda sanatoriyalar faoliyatini tashkil qilish uchun qulay, geografik va iqlim mintaqasining va o'ziga xos davolovchi tabiiy-sog'lomlashtiruvchi resurslarimizning mavjudligidir, O'zbekiston hududi subtropik va mo'tadil iqlim mintaqasidadan iborat 5 ta mintaqaga bo'linadi. Bular joylashishiga ko'ra g'arbdan sharq tomon dengiz sathiga nisbatan ko'tarilib boruvchi mintaqalardir. Ushbu mintaqalar quyidagilardan iborat:

Cho'l mintaqasi (dengiz sathidan 400-500 metr balandlikni o'z ichiga olgan);

RAQOBATBARDOSH MUHITDA MEHMONXONALARDA SIFATLI XIZMAT KO'RSATISHNING MUHIM JIHLTLARI. <i>Davronov Istamxo'ja Olimovich</i>	85
RAQAMLI TRANSPORT XIZMATLARI SIFATINI MOBIL ILOVALARDAN FOYDALANIB OSHIRISH (UzTransport va UzTmyBus mobil ilovalari misolida). Farmanov Erkin Alimovich.....	87
O'ZBEKISTONNING EKOTURIZM RESURLARI: KAMCHILIK VA ISTIQBOLLARI. Ruziyeva Maxbuba Tulkinova, Maxmadiyev Abdulkarim To'xtamish o'g'li	90
ЖАҲОНДА ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСИНИНГ РИВОЖЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ ВА ҲОЗИРГИ ҲОЛАТИ ТАҲЛИЛИ. Тухтаев Умиджон Шухратович.....	91
ЎЗБЕКИСТОНДА ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ҲУҚУҚИЙ-ИНСТИТУЦИОНАЛ АСОСЛАРИ. Тухтаев Умиджон Шухратович.....	93
WELLNESS TURIZMI RIVOJLANISHINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI. <i>Alimova Shaxnoza Oktyamovna</i>	98
BUXORO DESTINASIYALARIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TUROPERATORLAR FAOLIYATI TAHLILI. Ashurova Maftuna Sharifovna.....	100
BUXORO VILOYATIDAGI DIQQATGA SAZOVOR JOYLARGA TRANSPORT XIZMATLARI VA HARAKATCHANLIGI TAHLILI. Axmatova Mohigul Ergash qizi	102
MINTAQADA TURIZMNING BARQAROR RIVOJLANISHIDA KADRLAR MALAKASINI OSHIRISH MASALALARI. Kadirova Shafolat Xabibulloyevna	104
PROSPECTS OF MARKETING COMMUNICATION TOOLS FOR CULTURAL TOURISM IN UZBEKISTAN (BUKHARA REGION) Radjabov Odil Olimovich, Mambetkadirova Gulnar.....	105
TURISTIK OQIMNING O'SISHIDA TRANSPORTLARNING AHAMIYATI. <i>Kadirova Shafolat Xabibuloyevna</i>	108
MEHMONXONA BIZNESIDAGI MARKETING FAOLIYATINING MOHIYATI. O'roqova Dilfuza Bahriddinovna , Sadikova Nargiza Maxsudovna	110
ONLINE TURISTIK BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA MARKETING STRATEGIYASI VA ISTIQBOL PARAMETRLARI. Nasriddinov Shohrux Zayni o'g'li.....	112
DÉVELOPPER LE TOURISME EN FRANCE EST UNE PRIORITÉ. Ivan Samson.....	114
O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH OMILLARI VA UNDA SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI. Malikova Shoirax Baxtiyorovna	115
TURIZMNI RIVOJLANTIRISH DOLZARB MASALA. Axrorova Nafisabonu Olimjonovna...	118
DIGITALISATION AND SUSTAINABLE TOURISM: ENHANCED BENEFITS. Sayfulayeva Madina Sirojiddinovna	120
HUNARMANDCHILIK MAHSULOTLARI BOZORIGA XIZMAT KO'RSATISHNING RIVOJLANISHINI HOZIRGI DARAJASI. Ergasheva Aziza Farmonovna	122
EN 2020, 100% DES TOURISTES SERONT PARTIS. François Perroy	124
Turistik destinatsiyalar mohiyatiga yondashuvlar va turistik destinatsiyalar shakllanishining nazariy- uslubiy jihatlari. Hamidov Saidjon Komilovich.....	126
Turizm xizmatlar bozorida raqobatbardoshlikni oshirishda marketing strategiyalari. Qodirov Azizjon Anvarovich	129
O'ZBEKISTONDA SANATORIYALAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI. <i>Umirov Jasurbek Temirquliyevich</i>	133
TURISTIK RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLOVCHI KOMPLEKS CHORA-TADBIRLARNI ISHLAB CHIQUISH ("AUTHENTIC TRAVEL" MCHJ misolida) O'roqova Dilfuza Bahriddinovna.....	136
III sho'ba. Iqtisodiyot tarmoqlarida barqaror yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash va ularning energiya samaradorligini oshirish.....	139
BUXORO VILOYATIDA QISHLOQ XO'JALIGINI ISHLAB CHIQUARISHINING EKOLOGIYALASHTIRISH DARAJASINI OSHIRISH. <i>D.Sh.Yavmutov</i>	140
QISHLOQ XO'JALIGIDA AGROSANOAT KLASTERINI TASHKIL ETISH METODIKASI. A.J.Abdulloyev.....	143
QISHLOQ XO'JALIGINI KLASTERLASHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI. A.J.Abdulloyev.....	146
O'ZBEKISTONDA QURILISH KORXONALARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI. Boltayev Umiddjon Talant o'g'li	148
MAMLAKATIMIZDA PULLAR TAKLIFINI TARTIBGA SOLISH VA MILLIY VALYUTANI BARQARORLASHTIRISH MASALALARI. Olimova Nodira Xamrakulovna, Sotvoldiyev Nurmuhhammad Nematjonovich	150

KORPORATIV BOSHQARUVNING O‘ZBEK MODELI. Maftuna Salimovna	151
TASHQI SAVDO FAOLIYATINI IFODALOVCHI STATISTIK KO‘RSATKICHLAR TIZIMI. Ergashev Mirjon Yorqin o‘g‘li	154
KORXONA BOSHQARUVIDA KADRLAR SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IJTIMOIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH. Do‘stova Aziza Qahramonovna	159
DUNYO MIQYOSIDA OILAVIY MULKCHILIKKA ASOSLANGAN KORXONALAR TAHLILI. Jurayev Navruz Jurayevich.....	162
QISHLOQ XO‘JALIGIDA “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISHNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI. YAVMUTOV DILSHOD SHOIMARDONKULOVICh , Burxonov Sardorjon Nasulloevich	163
Iqtisodiyotni “yashil iqtisodiyot” asosida samarali rivojlantirish. Qosimova Hilola Jamshedovna. Saidova Mahliyo Oqil qizi.....	165
O‘zbekistonda aholi bandligini oshirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ta‘siri. <i>Narzullayeva G.S. Sobirova Nodira</i>	168
IV sho‘ba. Respublikada moliya va bank tizimini takomillashtirishning ustuvor yo‘nalishlari	173
РАЗВИТИЕ ТЕОРЕТИЧЕСКОЙ ОСНОВЫ ФИНАНСОВО-КРЕДИТНОЙ СИСТЕМЫ – ОДИН ИЗ ВАЖНЫХ ФАКТОРОВ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕТОДОЛОГИИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПРИОРИТЕТОВ ЕЁ РАЗВИТИЯ. Шохазамий Ш.Ш, Суннатов Ю.У.....	174
O‘ZBEKISTONDA NAQD PULSIZ HISOB –KITOBLARNING TAKOMILLASHTIRISH. <i>Kuliyev N.X., Isomov B.S.</i>	177
ФИНАНСЫ В ЭКОНОМИКЕ РЫНОЧНОГО ХОЗЯЙСТВА. Латипова Мадина Зариповна	179
IMPROVING THE ANALYSIS OF FINANCIAL CONDITION OF BUSINESS ENTITIES. Shoha‘zamiy Shohmansur Shohnazir o‘g‘li , Sunnatov Yusuf Usmonovich	180
DAVLAT TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA ICHKI MOLIVAVIY NAZORATNI TASHKIL QILISH MASALALARI Kuliboyev Azamat Shonazarovich	186
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧЕТНОЙ ПОЛИТИКИ В ТУРИСТИЧЕСКИХ КОМПАНИЯХ. Уракова М.Х, Негматов М.Ш.....	187
TADBIRKORLIK SUB‘EKTLARINI BANKLAR TOMONIDAN KREDITLASH BO ‘YICHA XORIJY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI. Sotvoldiyev Nurmuhammad Nematjonovich	190
KAMBAG‘ ALLIK VA UNI O‘ZBEKISTONDA BAHOLASHGA YONDOSHUVLAR. R.A. Achilova	192
Davlat byudjeti tarkibi va uni takomillashtirish yo‘llari, <i>Tolibova Aziza To‘lqinovna</i>	193
V sho‘ba. Aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj toifalarini moddiy qo‘llab-quvvatlash tizimini yanada takomillashtirish.....	198
АХОЛИНИ ИJTIMOIY HIMOYAGA MUHTOJ TOIFALARI BILAN ISHLASHNI TAKOMILLASHTIRISHDA DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARI FAOLIYATINI ENG MUHIM SAMARADORLIK KO‘RSATKICHLARI ASOSIDA BAHOLASH TIZIMINING AHAMIYATI. Zafar JUMAEV, Alijon AXADOV, Fotima MUXSINOVA.....	199
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARIGA MALAKA DARAJALARINI BERISH: QONUNCHILIK ASOSLARI VA XORIJY AMALIYOT. Zafar JUMAYEV, Alijon AXADOV,.....	202
O‘zbekiston Respublikasida mehnat bozorining shakllanishi va ishsizlik. Axmedova Farangiz	206
VI sho‘ba. Respublikada raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishning dolzarb masalalari va ustuvor yo‘nalishlari.....	210
ИННОВАЦИИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ. Кайимова З.А, Умарова Хулкар	211
SAMARALI TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KLASTER ASOSIDA TASHKIL QILISHNING AHAMIYATI. Malikova Shoira Baxtiyorovna	212
ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТЬ И ПРАКТИЧЕСКАЯ ЗНАЧИМОСТЬ РАЗВИТИЯ КЛАСТЕРОВ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ. Худайбердиева Ойша Курбоновна	216
O‘ZBEKISTONDA BOZOR IQTISODIYOTINING SHAKLLANISHI VA ASOSIY XUSUSIYATLARI Hojiyev Tal‘at Toshpo‘latovich.....	220

ОСНОВЫ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ, РИСКИ СВЯЗАННЫЕ С НЕЙ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕЕ РАЗВИТИЯ В СФЕРЕ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ. Нарзуллаева Гулчехра Салимовна, Бакаева Мохира Ахроровна, Шадиева Мадина Джалолиддин кизи	221
MARKETINGNI RIVOJLANTIRISHDA INTERNET KOMMUNIKATSIYALARINING O'RNI. Мохинисо Омонова Максуд кизи	224
VII sho'ba. Ta'lim va iqtisodiyot: nazariya va amaliyot uyg'unligi	227
MAMLAKAT TARAQQIYOTIDA OLIY TA'LIMNING O'RNI. Dilova Nargiza G'aybullayevna	228
TA'LIM TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA XUSUSIY MAKTABLARNING O'RNI. <i>Kobilova Hilola Maxmudjonovna</i>	231
LE SYSTEME DE L'EDUCATION NATIONALE EN FRANCE. Michèle BOUYSSOU	233
TA'LIM TIZIMINI BOSHQARISH VA TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI INNOVATSION RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA USULLARI. Hayitov S.S, Bakaeva Sh	235
O'ZBEKISTONDA INKLYUZIV TA'LIM – MUAMMO VA YECHIMLAR. <i>Kobilova Zilola Maxmudjonovna</i>	236
OLIY TA'LIM TIZIMINI STRATEGIK BOSHQARISHDAGI XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN MAHALLIY DARAJALARDA FOYDALANISH YO'LLARI. Muxtorov Shavkat Qodirovich.....	238
TA'LIMDA O'QUVCHILARNI FANGA QIZIQTIRISHDA OPTIMAL USULLARDAN FOYDALANISHDA “OMADLI ZARIKCHALAR” METODI. Botirova Oydina Akbaraliyevna....	241
TA'LIM BIZNESIDA RAQAMLI INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING MUAMMOLARI. <i>Savrieva Madina Hakimovna</i>	244
SIFATLI TA'LIM UCHINCHI RENESSANSNING POYDEVORI SIFATIDA; XORIJIY TAJRIBA VA TAVSIYALAR. Fotima Muxsinova, Zafar JUMAYEV, Alijon AXADOV	246
ТРАНСФОРМАЦИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ. Сайфуллаева Мадина Исмаиловна, Цой Ираида.....	250
IQTISODIY FANLARNI O'QITISHDA NOAN'ANAVIY USULLARNING AHAMIYATI. Turaeva Mastura Kurbanovna	251
TA'LIMNING BOSH MEZONI BU TA'LIM MAQSADIDIR. Turaeva Mastura Kurbanovna	252
ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ БОШҚАРУВИНИ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРГА ИНТЕГРАЦИЯЛАШ ЗАРУРИЯТИ...Одинаева Нигина Фурқатовна.....	254

